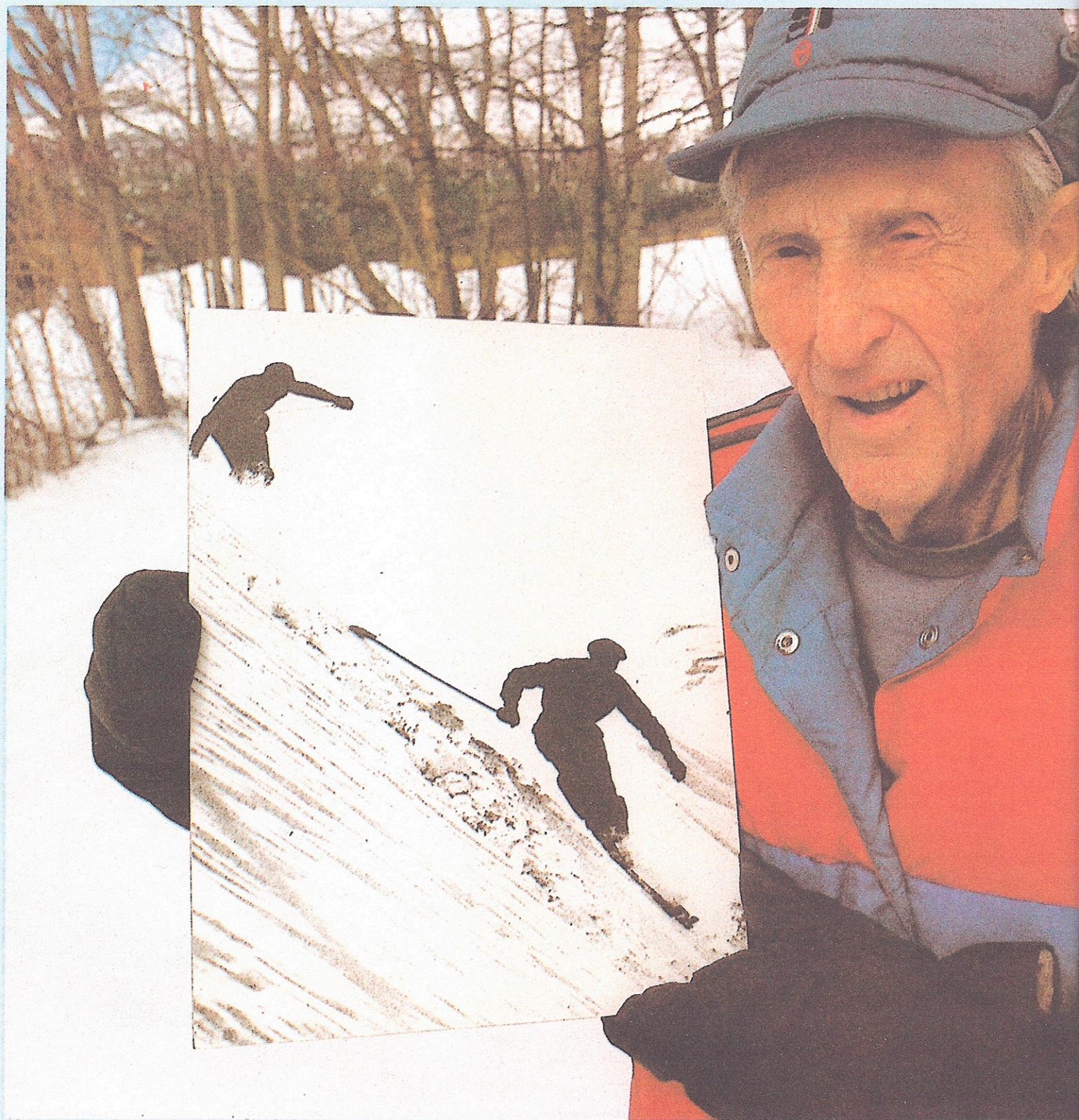

Olle Rimfors, Sveriges skidprofessor:

Slalom är som längdåkning, fast utför

AV LENNART LUNDH

Rimfors O major Ullån Åre. Precis så står det i telefonkatalogen.

— Är det den gamla skidåkaren Olle Rimfors jag talar med?

— Ja, gammal är jag. Och skidor har jag åkt i 82 år, svarar en bestämd röst.

Var är du nu, frågar han.

— I Duved.

— Då kör du fyra kilometer mot Åre. passerar bron över Ullån. Efter ytterligare 200 meter ser du ett brunt hus med gröna skorstenar. Det är det enda huset i Åre med gröna skorstenar. Där bor jag.

Sådan är han. Exakt, klar, bestämd. Major — men inte militärisk.

Inget ser ut att ha hänt av en slump i Olle Rimfors tillvaro. Även den lätta ordningen i Olles hörn av vardagsrummet, mellan fönstret och den öppna spisen, förefaller genomtänkt. Från skidlitteraturen som ligger lättillgänglig intill fåtöljen, till de effektivt arrangerade gevären och sablarna på väggen — minnen av en 35-årig militär karriär som fältjägare i Östersund.

GENOMTÄNKT.

Det genomtänkta är slående redan på förstukvisten. På båda sidor om dörren står flera par skidor i exemplarisk givakt, men ändå lätt åtkomliga bakom en enkel vridbar träslå.

Och den värmeisolerande innerdörren stängs lika enkelt som genialt med en repstump som av luftdraget automatiskt knips fast när man skjuter igen dörren.

— Det enkla är ofta det bästa, säger Olle med den erfarenhet bara ett långt liv kan ge. Inte heller husets placering är en slump.

— Härifrån är det lika långt till Åreskutan, Mullfjället och Renfjället. Två timmar till toppen på skidor och fem-sex minuter ned.

EN AKTIV MAN.

Olle Rimfors är vid 88 års ålder en aktiv man. Självklart åker han skidor fortfarande trots

att båda höfterna fått nya leder av stål och plast.

— För mycket skidåkning med tung packning, säger Olle.

Men Olle är också intellektuellt aktiv. Diskussionslysten. Vid fåtöljen å? golvet framför bokhyllan ligger inte bara de senaste tidskrifterna och de nyutgivna böckerna om skidåkning. Där ligger också fem-sex böcker som Olle skrivit eller medverkat i. En av dem, en instruktionsbok för arméns vinterutbildning, används fortfarande.

Där ligger också Hannes Schneiders Wunders des Schneeschuhs från 1928.

— Det var den boken som tände mitt intresse för alpin skidåkning, säger Olle. När den kom ut var den en sensation med sina bilder och instruktiva förklaringar. Jag betalade 20 kronor för boken, en oerhörd summa för en bok då, och försökte lära mig allt boken beskrev.

SKIDPROFESSOR.

Så började alltså det som många år senare skulle ge Olle Rimfors titeln Sveriges skidprofessor.

Men det har inte bara handlat om utförsåkning. Som fältjägare har Olle tillbringat mycken tid på skidor, både i och utom tjänsten.

All den erfarenhet investerades i strävan att förenkla och förbättra. Sålunda konstruerade Olle Rimfors föregångaren till den kabelbindning med låg fästpunkt som fortfarande används i stort sett oförändrad på fjällskidor i dag.

Den som minns tiden före plastskidorna minns kanske också Rimfors-vallan som Olle blandade av bivax, tjära, paraffin och ventziansk terpentin. Även här var Olle först, nämligen med en tabell där man med hjälp av temperatur och snökonsistens kunde avläsa hur man skulle valla.

Under alla långturer till fjälls samlade Olle också erfarenhet till en pulka som han byggde själv.

— Man orkar inte bära allt man behöver på en långfärd. I en lätt pulka kan man dra nästan lika mycket som sin kroppsvikt och dessutom kan man ligga torrt i pulkan när man

Olle Rimfors budskap är enkelt: — Åk på en skid i taget, särskilt om det är brant. Den främre av åkarna på bilden visar hur det ska gå till. Det är Olle själv i Storlien som 70-åring. Nu är Olle 88.

Slalom är som längdåkning, fast utför

övernattar i bivack, säger Olle som sovit i snön mer än 400 nätter. Pulkan serietillverkas fortfarande.

Allt detta gör att Olle har synpunkter även på hur fjällturisterna bär sig åt.

— Dom har för bråttom, säger han. Dom tror att om man bara gräver ned sig i snön så klarar man sig. Det är i och för sig riktigt om det blir rätt gjort — i en bivack är det vindstilla och blir aldrig kallare än omkring noll, utmärkta levnadsbetingelser. Men det är inte så lätt att göra en snöbivack, särskilt i snöstorm.

— Det första dom borde göra är att före fjällturen bygga en bivack i hotellets närhet och sova första natten där. Den erfarenheten kan bli livsavgörande om det blir allvar på fjället.

— Men helst ska en sådan situation undvikas och det kan i regel ske genom att vända i tid när man möter dåligt väder.

Även här vet Olle vad han talar om. Han var i många år överledare för den frivilliga fjällräddningstjänsten.

— Det var dystert. Larmen kom ofta för sent.

SOM LÄNGDÅKNING.

Olle Rimfors har alltså en gedigen kunnighet i längdåkning på skidor, och här kommer vi in på Olles idéer om utförsåkning.

— Det är inget märkvärdigt med utförsåkning, säger han. Det är som längdåkning, fast utför.

Återigen detta genomtänkta förenklade budskap:

— Som längdåkning, fast utför.

Men i själva verket har det tagit Olle Rimfors lång tid att komma fram till detta. Det började när han deltog som ledare för den svenska truppen vid vinter-OS i Oslo 1952.

— Fram till dess hade alla tävlingsåkare hoppat jämfota parallellt från sida till sida i svängarna. Men när jag vid träningen såg Stein Eriksen åka, insåg jag att han kom med något nytt. Han åkte annorlunda och han åkte fortare. Jag förstod att här hade vi guldmedaljören, men jag kunde för mitt liv inte se hur han gjorde!

JAG SPIONERADE.

— Jag spionerade på honom i flera dagar utan att upptäcka vari skillnaden bestod. Men så råkade jag en dag stå vid starten och se honom bakifrån. Då såg jag. När ljuset blänkte i skidornas glidytor i de första svängarna, såg jag att han inte hoppade jämfota. Han hoppade från skida till skida, men det gick så snabbt och var så nära ett jämfotahopp att det var svårt att upptäcka. Men här hade vi föregångaren till dagens snabba klivsväng. Och han vann mycket riktigt.

Detta var alltså 1952. En svensk OS-ledare upptäcker en teknik som slår ut alla konkurrenter, men inget händer i svensk utförsåkning. Varför?

— Jo, i laget var vi överens om att här hade vi en ny vinnande teknik, men det var ju för sent att träna in den till detta OS. Därför kom vi överens om att slå in på den här linjen senare, men det blev inte så. Den österrikiska parallell-skolan var ju fortfarande oerhört dominerande, och det var svårt att få gehör för nya tankar. Och när jag avgick några år senare så fanns det väl ingen som drev saken vidare, och min entusiasm har väl inte räckt till heller.

RYTM, STYRKA, MOD.

I stället blev det så att Olle Rimfors blev sportchef vid Fjällkedjan som hade fjällhotell från Dalarna till Riksgränsen. Här lärde han genom åren tusentals turister att åka skidor, och han lärde ut just den teknik han sett embryot till i Oslo 1952.

— Du vet, säger han, det är ju som längdåkning. Man åker på ett ben i taget. Växlar från fot till fot. Det lär ju sig varje svensk när han åker till skolan på vintern.

För ett ögonblick glömmar han bort att han är född på 1800-talet.

— Det handlar bara om rytm, lite benstyrka och lite mod. Man måste åka på ett ben i taget. Särskilt när det är brant. Man måste orka stå på ett ben och man måste våga. Och det finns bara ett sätt att stå på ett ben, och det är att hålla upp det andra!

STENMARK GJORDE RÄTT.

Så här höll Olle på och predikade år efter år och hans elever gjorde så gott dom kunde. Så satt han framför TV:n en gång 1968 och fick se Ingemar Stenmark åka.

— Den där killen åker som jag vill, hojtade Olle till frun Gerda. Hur det gick sedan vet vi ju.

Hur kunde det komma sig att det plötsligt dyker upp en åkare som tillämpar Olles teknik till fulländning?

— Jag har aldrig lärt Ingemar Stenmark något, slår Olle fast omedelbart. Jag har träffat honom men aldrig sett honom åka annat än på TV.

Olle är mycket rädd för att ta åt sig någon oförtjänt ära, men småningom kryper det fram att det kan finnas ett indirekt samband mellan Olles verksamhet som skidlärare och Ingemars åkstil.

— Det var ju så att jag jobbade i Hemavan varje vinter i 20 år. Under lång tid saknade Fjällvinden i Tärnaby lift och träningsmöjligheter, så åkarna kom till Hemavan för att träna där.

Där kom ungdomarna i kontakt med turisterna som jag lärt åka skidor och dom började härma den teknik jag lärt ut. Säkert helt omedvetet, men det är ju så det går till. Man lär av varann.

Så kanske har Ingemar i sin tur som barn lärt något av vad jag lärt ut. I varje fall åker han exakt så som jag vill.

TIO AV TRETTON STÖP.

Nu är Olle Rimfors inne på ett ämne som verkligen engagerar honom och nu börjar språket kryddas av ett och annat kraftuttryck.

— Se på de senaste WC-tävlingarna här i Åre, säger han. Tio av tretton svenskar stöp i slalomtävlingen, och alla gjorde dom samma fel — åkte på båda skidorna. Står man inte på en skida när det är brant, så går det åt helvete!

Olle återkommer gång på gång till detta. Tio av tretton stöp.

— Det är ju konstigt att dom inte lär sig av Ingemar. Han gör världsresultat år efter år, men ändå händer det att han tränar på ett håll och resten av landslaget på ett annat! Dom borde ju ha Ingemar framför ögonen natt och dag. Den som kommer närmast

Stenmark nu är Halvarsson men Strand har börjar experimentera med andra saker och har kommit bort.

Olle Rimfors har stor respekt för sin gamla skola GCI — eller GIH som den heter nu.

— Det har gjorts en vetenskaplig undersökning där, säger han. Den visar att en åkare som håller 60 km/tim i en sväng med 30 meters radie måste hålla emot en kraft på 200 kg med ett ben. Det här är vetenskapligt, så det är inget skitprat!

Det krävs alltså benstyrka för att åka som Olle vill och Ingemar gör.

— Men det är bara att träna. Kör med skidgymnastik som Susanne Lanefeldt. Hoppa från ben till ben, rytmiskt. Härma skidåkningsrörelserna.

Visserligen är Olle 88 år, men han hänger med. Även på gymnastik.

JAG FICK RÄTT.

När jag säger adjö lägger jag märke till ett porträtt i förstugan. Det föreställer kung Carl Gustaf som mycket ung kronprins.

— Jag lärde honom åka skidor i Storlien, säger Olle.

— Hur gick det då?

Olle svarar inte direkt utan berättar om när Ingemar Stenmark och kungen en gång åkte skidor tillsammans och Stenmark utbrast:

— Du åk ju jädrit bra du!

För Olle Rimfors är Ingemar Stenmark och den moderna skidteknikens utveckling bekräftelsen på att hans tankar varit riktiga.

— Jag gläder mig faktiskt åt att ha fått rätt, säger Olle Rimfors, skidprofessorn.

Många uppfinningar och förbättringar av utrustningen har kommit ur Olles hand genom åren. Bl a den här föregångaren till dagens kabelbinding med låg fästpunkt för fjällskidor.